**Parlamentul European**
2019-2024

*Comisia pentru drepturile femeilor și egalitatea de gen*

**2023/2066(INI)**

28.9.2023

# AVIZ

al Comisiei pentru drepturile femeilor și egalitatea de gen

destinat Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

referitor la reducerea inegalităților și promovarea incluziunii sociale în perioade de criză pentru copii și familiile acestora
(2023/2066(INI))

Raportoare pentru aviz: Ewa Kopacz

PA_NonLeg

## SUGESTII

Comisia pentru drepturile femeilor și egalitatea de gen recomandă Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale, care este comisie competentă, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. observă că crizele nu sunt neutre din punctul de vedere al genului, că inegalitățile sociale și de gen s-au accentuat în întreaga UE ca urmare a mai multor crize consecutive, cum ar fi impactul pandemiei de COVID-19, războiul de agresiune împotriva Ucrainei, dezastrele legate de schimbările climatice și actuala creștere a costului vieții și al energiei, și că acestea au afectat negativ copiii și familiile lor în ceea ce privește condițiile de trai, veniturile și accesul la locuri de muncă, asistență medicală, educație și competențe, locuințe, bunuri și servicii de bază și servicii de îngrijire și sociale, deci în ceea ce privește calitatea generală a vieții lor;

2. consideră că așa-numitele măsuri de austeritate (inclusiv reducerea semnificativă a sprijinului social pentru copii și familii, creșterea șomajului, utilizarea în masă a locurilor de muncă precare și creșterea impozitelor) și reducerile bugetare ca răspuns la criza financiară din 2008-2013 au adâncit inegalitățile și au jucat un rol în deteriorarea condițiilor de viață ale copiilor;

3. evidențiază că actuala criză a costului vieții a pus grav în pericol mijloacele de subzistență, sănătatea și calitatea vieții femeilor, expunându-le, alături de familiile lor, riscului de a nu avea acces la locuințe, limitându-le puterea de cumpărare și capacitatea de a asigura hrană și accentuând sărăcia energetică, excluziunea socială și inegalitățile; evidențiază că femeile și copiii care se confruntă cu discriminarea intersecțională se confruntă și cu alte obstacole în accesarea serviciilor sociale de bază; accentuează că trebuie acordată o atenție deosebită combaterii efectelor prejudecăților și stereotipurilor persistente în ceea ce privește accesarea acestor servicii și răspunsul la efectele sărăciei părinților, care duce la sărăcie în rândul copiilor; accentuează că investițiile în măsuri de sprijinire a femeilor îmbunătățesc și condițiile de viață ale copiilor lor; constată, în acest context, că părinții singuri sunt expuși unui risc mai mare de sărăcie cauzată de crize și sunt mai predispuși să o transmită din generație în generație, iar în 85 % din familiile monoparentale, capul de familie este o femeie; invită statele membre să sprijine măsuri de monitorizare a prețurilor la energie, transport și alte bunuri esențiale pentru a reduce impactul creșterii costului vieții, mai ales asupra femeilor, copiilor și familiilor lor;

4. reamintește că pandemia de COVID-19 a creat dificultăți pentru copii, în special pentru cei aflați în situații vulnerabile, prin perturbarea rutinelor lor zilnice și a legăturilor sociale și a agravat inegalitățile de gen existente, cauzând mai ales o creștere a volumului de muncă de îngrijire neremunerată și a dezechilibrului dintre viața profesională și cea privată, și a dus la o sarcină dublă pentru multe femei, care trebuie adesea să facă față unor schimburi mai lungi la locul de muncă și unui volum mai mare de muncă de îngrijire informală acasă[1]; atrage atenția că în perioadele de criză, femeile, în special cele aflate în câmpul muncii, sunt afectate în mod disproporționat de

[1] Rezoluția Parlamentului European din 5 iulie 2022 - Acțiuni europene comune în domeniul îngrijirii (JO C 47, 7.2.2023, p. 30).

contextul lor socioeconomic, așa cum s-a întâmplat în timpul crizei provocate de pandemia de COVID-19, când 42 % dintre femeile cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani, 34 % dintre femeile cu vârste cuprinse între 25 și 39 de ani și 27-29 % dintre cele cu vârste cuprinse între 40 și 54 de ani și cu vârste mai mari de 55 de ani nu au putut desfășura o activitate profesională remunerată așa cum doreau[2]; observă că femeile care au muncit de la distanță au suportat o parte disproporționată a sarcinilor, viața lor fiind îngreunată de faptul că au fost nevoite să combine munca, îngrijirea copiilor și sarcinile domestice; consideră că efectele crizei provocate de pandemia de COVID-19 au influențat ratele șomajului în statele membre, în special în rândul femeilor; consideră așadar că este esențial să se aibă în vedere amploarea sărăciei în rândul femeilor în procesul de gestionare a acestei situații și de căutare de soluții; evidențiază că crizele precum pandemia de COVID-19 au accentuat inegalitățile existente, inclusiv în privința serviciilor legate de sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente (SRHR), sau au condus la o situație critică privind accesul la SRHR;

5. evidențiază că schimbările climatice afectează în mod disproporționat femeile, care au o capacitate mai redusă de a răspunde la dezastrele climatice, naturale și de mediu ca urmare a accesului lor inegal la resurse, educație și oportunități de angajare, precum și a normelor sociale și culturale predominante și a discriminării intersecționale diverse cu care se confruntă[3]; subliniază că criza climatică și efectele sale accentuează deja aceste inegalități și vor continua să o facă în viitor;

6. constată că eforturile de a crea o societate cu adevărat egală, inclusiv politicile privind egalitatea de gen, sunt adesea insuficiente în perioade de criză; invită statele membre să acorde prioritate politicilor și investițiilor care contracarează efectele negative ale unor astfel de crize asupra copiilor, femeilor și familiilor lor, inclusiv celor care asigură accesul la îngrijire de înaltă calitate, educație, servicii de sănătate sau locuințe și care protejează victimele violenței de gen; accentuează importanța unei perspective de gen sistematice pentru analizarea acestor probleme și a impactului lor diferit și pentru găsirea unor soluții cuprinzătoare și echitabile; observă efectele socioeconomice ale pandemiei de COVID-19 și creșterea subsecventă a tuturor formelor de violență împotriva femeilor, astfel cum se arată în diverse rapoarte din mai multe state membre din timpul perioadei de limitare a deplasării impusă de pandemia de COVID-19 și după această perioadă, care au scos la iveală o creștere îngrijorătoare a violenței domestice și de gen, inclusiv a violenței fizice, psihologice și cibernetice; atrage atenția că și copiii sunt afectați și expuși riscurilor; atrage atenția asupra riscurilor de a fi victime ale violenței în cazul unor categorii vulnerabile, cum ar fi solicitantele de azil și comunitatea LGBTQIA+; accentuează că este nevoie de mai multe resurse, atât publice, cât și private, pentru a combate situațiile care prezintă riscuri pentru copii, tineri, persoane în vârstă, persoane cu dizabilități și pentru a sprijini grupurile expuse riscului de sărăcie; solicită consolidarea Fondului social european Plus (FSE+) pentru a acorda prioritate combaterii sărăciei și a excluziunii sociale; accentuează că este nevoie de o finanțare crescută pentru acțiunile care vizează prevenirea și combaterea violenței de gen în cadrul componentei „Daphne” din programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori”;

[2] Unitatea de monitorizare a opiniei publice din Parlamentul European, „Eurobarometru Flash 2022 – Femeile în vremea pandemiei de COVID-19”, martie 2022.
[3] Rezoluția Parlamentului European din 17 februarie 2022 referitoare la prioritățile UE pentru cea de a 66-a sesiune a Comisiei ONU pentru statutul femeilor (JO C 342, 6.9.2022, p. 276)

7. constată că pentru a reduce aceste inegalități și a promova incluziunea socială, este esențial să se elimine toate formele de discriminare, să se asigure politici și servicii pe termen lung care să promoveze accesul la locuri de muncă decente și salarii echitabile, să se elimine diferențele de remunerare și de pensii, să se asigure protecția împotriva cauzelor multiple ale sărăciei și excluziunii sociale, să se înlesnească egalitatea de șanse pentru părinți în ceea ce privește întoarcerea la serviciu și să se promoveze măsuri de asigurare a echilibrului dintre viața profesională și cea privată, inclusiv accesul egal al tuturor la structuri de îngrijire a copiilor și de îngrijire pe termen lung accesibile ca preț și de înaltă calitate și împărțirea egală a responsabilităților de îngrijire, casnice și de îngrijire a copiilor între părinți în cadrul familiilor; atrage atenția că educația timpurie, ca o componentă a unor servicii profesionale și de înaltă calitate de îngrijire a copiilor, nu numai că le permite părinților să lucreze, ci contribuie și la dezvoltarea socială și psihologică a copiilor; invită statele membre să depună eforturi pentru a asigura acoperirea universală cu servicii de sănătate, astfel cum este definită de OMS, și să ofere îngrijire prenatală și postnatală pentru toate femeile;

8. reamintește că este important ca responsabilitățile de îngrijire la domiciliu să se împartă în mod egal, deoarece acest lucru le permite femeilor cu îndatoriri de îngrijire să fie mai bine reprezentate pe piața muncii și să își îmbunătățească condițiile de viață și incluziunea socială; observă că stereotipurile și normele de gen legate de împărțirea responsabilităților de îngrijire nu numai că îi descurajează pe bărbați să participe pe deplin la activitățile de părinte și la îngrijire într-un sens mai larg, ci sunt și dăunătoare pentru femei și pentru calitatea vieții lor și implică dezavantaje pentru dezvoltarea carierei acestora[4]; constată că persoanele cu responsabilități de îngrijire ar trebui, de asemenea, să aibă dreptul de a solicita formule flexibile de lucru la locul de muncă, cum ar fi reducerea programului de lucru, un program de lucru flexibil și munca la distanță; accentuează că măsurile vizând echilibrul între viața profesională și cea privată sunt importante pentru a asigura o repartizare egală a responsabilităților de îngrijire între femei și bărbați și pentru a combate inegalitățile în ceea ce privește veniturile și ocuparea forței de muncă; constată că realizarea echilibrului dintre viața profesională și cea privată depinde de disponibilitatea și accesibilitatea unor servicii de îngrijire de înaltă calitate;

9. reamintește că în 2021, în UE-27, 27,9 % dintre femeile cu vârste cuprinse între 25 și 49 de ani neîncadrate în muncă au declarat că îngrijirea copiilor sau a adulților care au nevoie de acest lucru este principalul motiv pentru care nu caută un loc de muncă[5]; evidențiază că o creștere a ocupării forței de muncă în rândul femeilor va contribui și la combaterea dificultăților generate de îmbătrânirea populației UE și la îmbunătățirea stabilității economice a statelor membre; reamintește că dezechilibrele de gen în domeniul îngrijirii și al ocupării forței de muncă pot duce la disparități de gen în ceea ce privește pensiile și la diferențe mari în ceea ce privește ratele de sărăcie la bătrânețe; constată că familiile cu copii sunt mai afectate de lipsa accesului la piața muncii și de

[4] Comisia Europeană, „Women's situation in the labour market" (Situația femeilor pe piața forței de muncă), consultat la 2 octombrie 2023.
[5] Eurostat, tabelul LFSA_IGAR din baza de date, „Inactive population not seeking employment by sex, age and main reason – Care of adults with disabilities or children and other family or personal reasons – from 15 to 64 years old" (Populația inactivă care nu caută un loc de muncă, în funcție de sex, vârstă și motiv principal – Îngrijirea adulților cu dizabilități sau a copiilor și alte motive familiale sau personale – de la 15 la 64 de ani), actualizat ultima dată la 14 septembrie 2023.

inegalitățile în materie de venituri; constată că deși diferența în procente dintre rata de ocupare a forței de muncă a bărbaților și cea a femeilor fără copii este de 1 %, în cazul celor care au un copil cu vârsta mai mică de șase ani, aceasta este de 21 % și ajunge la 37 % în cazul celor care au trei copii[6]; consideră că familiile monoparentale, în special familiile ale căror cap de familie sunt mame singure, sunt expuse unui risc mai mare de sărăcie sau de excluziune socială (42,1 % în comparație cu 29,6 % în cazul familiilor formate din doi adulți și trei sau mai mulți copii), fapt legat de feminizarea sărăciei, de suprareprezentarea femeilor în locurile de muncă precare și cu fracțiune de normă, de perioadele disproporționate petrecute de femei în locuri de muncă slab remunerate, de întreruperile carierei profesionale a femeilor pentru a se ocupa de copii sau de alți membri ai familiei, precum și de diferențele de remunerare dintre bărbați și femei[7]; accentuează, astfel cum se arată în legislația privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată din cadrul Pilonului european al drepturilor sociale, importanța propunerii privind măsuri suplimentare de protecție împotriva discriminării și concedierii părinților și îngrijitorilor; încurajează o utilizare echilibrată din perspectiva genului a concediilor din motive familiale și a formulelor flexibile de lucru;

10. invită statele membre să stabilească un set cuprinzător de norme care să interzică practica persistentă de a întreba femeile la interviurile de angajare despre posibilitatea de a rămâne însărcinate sau dacă sunt însărcinate în momentul în care candidează pentru un loc de muncă; subliniază că aceasta este o formă de hărțuire la locul de muncă și respinge presiunea pe care o exercită asupra mamelor care lucrează;

11. evidențiază contribuția majoră a femeilor în domeniul ocupării forței de muncă, al culturii, al educației, al științei și al cercetării; recunoaște deteriorarea profundă a condițiilor de trai ale femeilor angajate în domeniul artelor și al culturii și în microîntreprinderi și în mici întreprinderi agricole și rurale ca urmare a lipsei investițiilor în activitățile economice și culturale și a faptului că acestea nu sunt sprijinite;

12. consideră că femeile sunt expuse unui risc mai mare de sărăcie decât bărbații și că combaterea sărăciei în rândul femeilor nu numai că este importantă în sine, ci și datorită importanței sale vitale pentru eforturile de reducere a sărăciei în rândul copiilor; reamintește că sărăcia menstruală, care se referă la accesul limitat la produsele sanitare, afectează aproximativ una din zece femei din Europa; accentuează că rușinea, durerile menstruale netratate și tradițiile discriminatorii conduc la abandonul școlar și la rate mai scăzute de frecventare în cazul fetelor la școală și al femeilor la locul de muncă; subliniază că înțelegerea legăturilor dintre igiena menstruală și morbiditatea, mortalitatea și infertilitatea maternă, infecțiile cu transmitere sexuală/HIV și cancerul de col uterin este esențială pentru a pune capăt inegalităților în materie de sănătate și poate ajuta la depistarea timpurie și salva vieți; constată că în 2021, 24,4 % dintre copiii (cu vârsta sub 18 ani) din UE (19,8 milioane) erau expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială; constată că această cifră depășește 30 % în unele țări; consideră că copiilor care cresc în sărăcie le este mai greu să reușească la școală, să rămână sănătoși și să își atingă pe deplin potențialul mai târziu în viață; constată că investițiile sociale în

[6] Eurofound, „Living and working in Europe 2021” (Viața și munca în Europa în 2021), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 9 mai 2022, p. 73.
[7] Eurostat, „1 in 4 children in the EU at risk of poverty or social exclusion” (Unul din patru copii din UE este expus riscului de sărăcie sau de excluziune socială), 28 octombrie 2021.

abilități individuale în primii ani de viață ai copiilor sunt deosebit de benefice pentru copiii care provin din medii defavorizate; consideră că, în temeiul Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, semnată de toate statele membre, toți copiii ar trebui să aibă dreptul la educație, la servicii medicale, la locuință și la protecție, la activități recreative și la timp liber și la un regim alimentar echilibrat, precum și dreptul de a participa la deciziile care îi afectează și de a fi îngrijiți într-un mediu familial;

13. salută strategia UE în materie de îngrijire și revizuirea obiectivelor de la Barcelona privind educația și îngrijirea timpurie a copiilor ca factori-cheie ai participării femeilor pe piața forței de muncă; evidențiază importanța unei astfel de educații și îngrijiri timpurii de înaltă calitate pentru combaterea inegalităților și a dezavantajelor sociale pentru copii și familiile lor[8]; solicită un set de politici, programe și recomandări, precum și investiții la nivel european, pentru a recunoaște îngrijirea ca un drept și coloana vertebrală a societății noastre; accentuează că toate acestea ar trebui să adopte o abordare integrată, cuprinzătoare și pe tot parcursul vieții în ceea ce privește îngrijirea, să crească atractivitatea muncii în sectorul îngrijirii atât pentru femei, cât și pentru bărbați și să combată discriminarea și inegalitățile de gen din acest sector; accentuează, cu toate acestea, că în prezent, calitatea și cantitatea serviciilor de îngrijire pe termen lung și de îngrijire a copiilor sunt insuficiente, în special pentru copiii de vârstă mică;

14. reamintește importanța obiectivelor de la Barcelona pentru 2030, care includ obiectivul ca cel puțin 50 % dintre copiii cu vârsta mai mică de trei ani și cel puțin 96 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între trei ani și vârsta de începere a învățământului primar obligatoriu să frecventeze unități de educație și îngrijire timpurie; accentuează rolul central al femeilor în aspecte esențiale ale domeniului public, cum ar fi asistența socială, îngrijirea, educația și sănătatea, toate acestea fiind liantul economiei și al societății, dar fiind adesea primele care fac obiectul reducerilor pe timp de criză; consideră că educația și îngrijirea timpurie au un impact decisiv asupra dezvoltării cognitive a copiilor, având în vedere că aceștia își dezvoltă abilități esențiale în primii cinci ani de viață și că accesul la o educație de înaltă calitate pune bazele succesului ulterior în viață în ceea ce privește educația, calitatea vieții, capacitatea de inserție profesională și integrarea socială și are un impact semnificativ asupra stimei de sine; consideră că îngrijirea copiilor și învățământul preșcolar joacă un rol semnificativ în compensarea statutului socioeconomic al copiilor expuși riscului de sărăcie și încurajează integrarea părinților, în special a mamelor, pe piața muncii; consideră că o educație incluzivă se adresează tuturor elevilor prin consolidarea învățării și a valorilor culturale și comunitare; observă că diferențele în materie de educație dintre copiii proveniți din diferite medii educaționale au crescut; recomandă ca statele membre să garanteze tuturor copiilor acces universal la educație incluzivă și de înaltă calitate, fie ea formală sau informală, publică sau privată, la toate vârstele, pentru a favoriza dezvoltarea lor emoțională, socială, cognitivă și fizică, a le proteja calitatea vieții, și a asigura faptul că toți copiii pot beneficia de o educație incluzivă de înaltă calitate și, astfel, a maximiza impactul sistemului de învățământ în ceea ce privește promovarea egalității de șanse și ruperea ciclurilor de excluziune;

15. recomandă ca statele membre să ofere sprijinul necesar pentru a asigura dreptul la

[8] În 2021, în UE-27, 27,9 % dintre femeile cu vârste cuprinse între 25 și 49 de ani neîncadrate în muncă au declarat că îngrijirea copiilor sau a adulților care au nevoie de acest lucru este principalul motiv pentru care nu caută un loc de muncă (Eurostat - anchetă asupra forței de muncă - 2021).

cultură, sport și activități recreative, accesul la spații deschise și medii sănătoase pentru toți copiii, punându-se un accent deosebit pe asigurarea accesului și calității egale pentru copiii afectați de sărăcie, copiii care locuiesc în zone îndepărtate, copiii cu dizabilități, copiii aparținând minorităților naționale, etnice, religioase, sau lingvistice, copiii migranți, copiii care se deplasează pe teritoriul UE indiferent de cetățenia lor și copiii lăsați în urmă; reamintește dreptul la timp liber și la participarea la jocuri și activități recreative, astfel cum este prevăzut în Convenția ONU cu privire la drepturile copilului;

16. accentuează că combaterea diferențelor de remunerare și de pensii între femei și bărbați are un impact pozitiv asupra reducerii sărăciei și asupra incluziunii sociale și este esențială pentru realizarea egalității de gen; accentuează că serviciile de îngrijire a copiilor, de asistență socială și casnice disponibile pe scară largă și de înaltă calitate sunt esențiale, deoarece absența sau accesibilitatea lor limitată are ca rezultat reducerea sau abandonarea participării femeilor pe piața muncii pentru a îndeplini sarcini de îngrijire neremunerate; solicită o punere în aplicare ambițioasă a Directivei privind transparența salarială[9] și măsuri specifice de combatere a locurilor de muncă precare, a sărăciei persoanelor încadrate în muncă, a segregării orizontale și verticale a pieței muncii și a subevaluării muncii efectuate în principal de femei, care ar trebui reevaluată și remunerată echitabil;

17. constată rolul important al familiilor în situații de criză; atrage atenția asupra importanței unor servicii adecvate de îngrijire a copiilor, de asistență socială și casnice pentru părinții singuri, în special pentru femei, deoarece mamele singure au fost afectate în mod disproporționat de criza provocată de pandemia de COVID-19 și sunt vulnerabile la nevoile de îngrijire ale rudelor lor, ceea ce le face mai puțin disponibile pentru activități profesionale[10]; invită Comisia și statele membre să pună în aplicare și să consolideze Garanția pentru copii într-un mod ambițios, pentru a se asigura că toți copiii din UE, inclusiv cei din zonele îndepărtate, au acces la o alimentație sănătoasă, la locuințe adecvate, la asistență medicală, la educație, la îngrijire și la activități recreative; reamintește că este important ca drepturile copiilor să fie integrate în toate politicile, acțiunile și programele interne și externe ale UE, atât legislative, cât și nelegislative, care pot afecta copiii direct sau indirect, asigurându-se consecvența și coerența; evidențiază importanța punerii în aplicare a Recomandării privind Garanția pentru copii[11];

18. evidențiază că în Europa, unul din cinci copii este victima unei forme de violență sexuală, că majoritatea abuzurilor au loc într-un cadru ipotetic de încredere și aproximativ un sfert din victimele traficului de persoane sunt copii, iar în mare măsură aceștia devin victime ale exploatării sexuale și majoritatea sunt fete[12]; constată că

[9] Directiva (UE) 2023/970 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 mai 2023 de consolidare a aplicării principiului egalității de remunerare pentru aceeași muncă sau pentru o muncă de aceeași valoare între bărbați și femei prin transparență salarială și mecanisme de asigurare a respectării legii (JO L 132, 17.5.2023, p. 21).
[10] Eurofound, „Economic and social inequalities in Europe in the aftermath of the Covid-19 pandemic” (Inegalități economice și sociale în Europa în urma pandemiei de COVID-19), Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 24 ianuarie 2023.
[11] Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii (JO L 223, 22.6.2021, p. 14).
[12] Comunicarea Comisiei din 24 martie 2021 referitoare la Strategia UE privind drepturile copilului (COM(2021)0142).

tinerele solicitante de azil se confruntă cu violența de gen; condamnă toate formele de violență, abuz, exploatare și neglijență față de copii; îndeamnă statele membre să dezvolte și să pună în aplicare sisteme integrate de prevenire și de protecție a copiilor în vederea eradicării violenței, a abuzului, a exploatării și a neglijenței, implicând școlile și sistemele de sănătate, pentru a crea condiții de reacție rapidă, a asigura un mediu protector și a contribui la capacitarea copiilor; accentuează că toți copiii au dreptul de a fi protejați împotriva abuzurilor, a violenței și a neglijării;

19. atrage atenția asupra importanței educației și capacitării pentru fete și femei ca factor de reducere a inegalităților de gen și a excluziunii sociale; accentuează, în acest sens, importanța programelor școlare care analizează în mod critic stereotipurile și impactul lor negativ asupra fetelor și femeilor, dar și asupra băieților și bărbaților, cu scopul de a le elimina; recomandă statelor membre să se asigure că toți copiii au acces la educație incluzivă și de calitate la toate vârstele, fie ea formală sau informală; accentuează faptul că educația sexuală cuprinzătoare pentru toți copiii este o măsură esențială pentru eliminarea inegalităților și pentru acțiuni către o societate fără violență, deoarece pune sub semnul întrebării stereotipurile de gen dăunătoare și promovează diversitatea, autonomia corporală și integritatea fizică și mentală;

20. recunoaște rolul esențial al școlilor ca furnizoare ale unei mese nutritive zilnice (în multe cazuri, singura masă) și promotoare ale educației nutriționale dincolo de incintele lor; îndeamnă statele membre să asigure cel puțin o masă gratuită și de bună calitate la toate nivelurile de învățământ obligatoriu;

21. consideră că este imperativ ca statele membre să elaboreze politici care să răspundă problemei răspândirii muncii copiilor în UE; accentuează, în acest sens, recomandările Organizației Internaționale a Muncii, care evidențiază necesitatea de a extinde protecția socială pentru copii și familiile lor, pentru a atenua sărăcia și incertitudinea care favorizează munca copiilor; printre acestea se numără asigurarea înregistrării nașterii fiecărui copil, astfel încât copiii să aibă o identitate legală și să se poată bucura de drepturile lor încă de la naștere, promovarea unei munci decente care să asigure un salariu echitabil, acordându-se o atenție deosebită lucrătorilor din economia informală; promovarea unor moduri de viață adecvate în mediul rural, inclusiv prin sprijinirea diversificării economice, prin investiții în infrastructură și servicii și prin extinderea protecției și planificării culturilor, în special în agricultura familială, care continuă să necesite parțial ca toți membrii gospodăriei să se ocupe de procesele agricole, asigurarea existenței unei legislații care să protejeze copiii, susținută de instrumentele de stat necesare pentru aplicarea sa și abordarea aspectelor legate de gen și de discriminare care sporesc riscul de muncă a copiilor, în special a fetelor, în ceea ce privește munca domestică neremunerată;

22. constată că copiii care provin din medii diferite, cum ar fi migranții, refugiații, solicitanții de azil și copiii fără acte de identitate și neînsoțiți, sunt printre cei mai greu afectați de sărăcie; constată că copiii care trăiesc în familii monoparentale sau în familii numeroase defavorizate, copiii cu dizabilități și copiii care aparțin minorităților etnice sunt, de asemenea, expuși riscului de sărăcie[13]; evidențiază că există disparități în ceea

[13] Salvați copiii, „Over 200 000 more children are at risk of poverty in the European Union: Save the Children report” (Peste 200 000 de copii sunt expuși riscului de sărăcie în Uniunea Europeană: raportul Salvați copiii), 7 martie 2023.

ce privește accesul la sănătate și educație pentru copiii cei mai săraci și mai vulnerabili; accentuează că copiii romi și aproximativ 11 milioane de copii cu dizabilități se numără printre cele mai dezavantajate persoane în ceea ce privește accesul la o educație de calitate; constată că, în timp ce copiii romi din Europa sunt mai susceptibili să abandoneze școala, fie în învățământul primar, fie în cel secundar, fără a fi dobândit competențe fundamentale, copiii cu dizabilități sunt în continuare excluși de la școală și de la un proces de învățare de înaltă calitate[14]; accentuează că potrivit indicelui mondial al sănătății femeilor, în UE în ultimele 12 luni, aproximativ 44 % din totalul femeilor nu au fost testate pentru niciuna dintre cele patru boli critice pentru femei; constată că inegalitatea de gen împiedică accesul femeilor și al fetelor la informații privind sănătatea și la servicii critice; accentuează importanța reducerii disparităților în materie de sănătate pentru femei; invită Comisia și statele membre să acorde prioritate drepturilor copiilor în strategiile naționale pentru romi și să se asigure că copiii romi au acces egal la servicii esențiale, acordând o atenție deosebită educației și îngrijirii timpurii a copiilor, educației primare și secundare, asistenței medicale, nutriției și locuințelor decente; observă că pentru fetele care se confruntă cu forme multiple de discriminare, obstacolele în calea accesului la drepturile lor și la depășirea sărăciei sunt și mai complexe; constată că din acest motiv, este probabil ca acestea să fie trecute cu vederea în planurile de a răspunde la nevoile grupurilor vulnerabile; evidențiază importanța investițiilor în învățământul public și în cel privat care să asigure metode de predare țintite și o abordare individualizată pentru copiii care aparțin unor grupuri sociale mai vulnerabile, cum ar fi familiile și comunitățile care se confruntă cu excluziunea; accentuează că această abordare ar trebui să includă colaborarea dintre profesori, specialiști în domeniul social și educațional, familii și comunități; invită Comisia și statele membre să integreze drepturile copiilor în Strategia europeană 2020-2030 privind persoanele cu dizabilități și să sprijine familiile, investind în capacitarea copiilor și a familiilor lor și în dreptul la o viață independentă;

23. reamintește că nouă milioane de adolescenți din Europa (cu vârste cuprinse între 10 și 19 ani) suferă de tulburări mentale, anxietatea și depresia reprezentând mai mult de jumătate din cazuri; accentuează că suferințele psihologice sunt mai pronunțate în cazul femeilor și al membrilor comunității LGBTQIA+, din cauza discriminării și a marginalizării[15]; accentuează, în plus, că există o prevalență ridicată a tulburărilor mintale și în rândul copiilor neînsoțiți și al migranților adolescenți, deoarece circumstanțele cu care se confruntă acești copii au un impact semnificativ asupra sănătății mintale; observă că restricțiile impuse de pandemia de COVID-19 au limitat drastic posibilitățile de socializare și interacțiunile copiilor, provocând perturbări pe scară largă și o creștere a simptomelor de depresie, în special la adolescente[16]; constată că școlile înlesnesc accesul la asistență psihosocială și în domeniul sănătății mintale; reamintește că UNICEF a evidențiat strategiile care s-au dovedit de succes, cum ar fi implementarea unor programe de sensibilizare și de consolidare a aptitudinilor de

[14] UNICEF, Biroul regional pentru Europa și Asia Centrală, „Situation of Children in Europe and Central Asia” (Situația copiilor din Europa și Asia Centrală), ianuarie 2023.
[15] UNICEF „The Mental Health Burden Affecting Europe’s Children” („Problemele de sănătate mintală care afectează copiii Europei”), 4 octombrie 2021.
[16] Salvați copiii, „Guaranteeing Children’s Future: How COVID-19, cost-of-living and climate crises affect children in poverty and what governments in Europe need to do” (Garantarea viitorului copiilor: cum sunt afectați copiii aflați în situație de sărăcie de criza provocată de pandemia de COVID-19, criza costului vieții și criza climatică și ce trebuie să facă guvernele din Europa), martie 2023.

adaptare emoțională pentru adolescenți, integrarea serviciilor de consiliere în materie de sănătate mintală în educație, formarea cadrelor didactice și a personalului în vederea îmbunătățirii stării de bine a elevilor și crearea unor spații sigure pentru ca copiii să discute și să își împărtășească îngrijorările[17]; accentuează că statele membre trebuie să aloce fonduri adecvate pentru a trata problemele de sănătate mintală și psihosociale și pentru a îmbunătăți infrastructura regională prin intermediul programului FSE+ și al Fondului european de dezvoltare regională, inclusiv pentru programe specifice pentru grupurile vulnerabile;

24. constată că inegalitățile în materie de sănătate în rândul femeilor sunt strâns legate de statutul socioeconomic și de regiunea geografică și că este esențial să se țină seama de factorii sociali și economici care modelează viața și sănătatea femeilor în diferite etape ale vieții; atrage atenția că lipsesc servicii de îngrijire de înaltă calitate, accesibile, disponibile și la prețuri abordabile în toate statele membre, inclusiv în zonele rurale; subliniază că din cauza unei game largi de bariere și restricții juridice, financiare, practice, sociale și culturale, SRHR, inclusiv avortul legal și în condiții de siguranță, variază foarte mult în interiorul statelor membre ale UE și între acestea; reamintește că SRHR reprezintă o condiție prealabilă pentru egalitatea de gen;

25. reamintește că multe refugiate ucrainene care fug din calea războiului de agresiune trăiesc în diferite țări din UE și din afara UE în Europa și au nevoi specifice legate de îngrijirea copiilor, cărora trebuie să li se răspundă nu numai pentru a le înlesni acestor femei accesul pe piața muncii, ci și pentru a facilita învățarea limbilor în cauză și incluziunea socială a copiilor lor; subliniază că războiul din Ucraina a scăzut accesul la asistență medicală, inclusiv la servicii legate de SRHR, și a condus la o situație critică în ceea ce privește satisfacerea nevoilor în materie de SRHR ale persoanelor strămutate***;***

26. invită statele membre să răspundă dificultăților cu care se confruntă refugiatele ucrainene, cum ar fi barierele lingvistice, probabilitatea mai mare de izolare socială și rețelele sociale limitate; constată că refugiații ucraineni pot fi expuși, în continuare, riscului de sărăcie și de excluziune socială; constată că obligațiile de îngrijire reprezintă o barieră în calea găsirii unui loc de muncă pentru femeile ucrainene (33 %), comparativ cu bărbații ucraineni (9 %); invită statele membre să răspundă acestor probleme oferind sprijin specific pentru îngrijirea copiilor, cum ar fi sprijin sau subvenții pentru îngrijirea copiilor[18];

27. accentuează că potrivit unui raport al organizației Salvați copiii[19], în zonele afectate de conflicte armate trăiesc mai mulți copii decât oricând în ultimele două decenii (în special în Afganistan, Yemen, Sudanul de Sud, Republica Centrafricană, Republica Democratică Congo, Siria, Irak, Mali, Nigeria și Somalia), iar 100 000 de bebeluși mor în fiecare an ca urmare a conflictelor; reamintește că 420 de milioane de copii trăiau în zone afectate de conflicte în 2017 (18 % din toți copiii din lume), adică cu 30 de milioane mai mulți decât în anul precedent;

[17] UNICEF „The Mental Health Burden Affecting Europe's Children" („Problemele de sănătate mintală care afectează copiii Europei"), 4 octombrie 2021.
[18] Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, „What are the integration challenges of Ukrainian refugee women? (Care sunt dificultățile în materie de integrare ale refugiatelor ucrainene?), 30 mai 2023.
[19] Salvați copiii, „Stop the War on Children: Protecting children in 21st century conflict" (Opriți războiul împotriva copiilor: protejarea copiilor în zone de conflict în secolul 21), 2019.

28. invită Comisia și statele membre să combată discriminarea structurală și să permită accesul nerestricționat și nediscriminatoriu al tuturor la piața muncii, fapt care, de asemenea, îmbunătățește dezvoltarea copiilor, consolidează incluziunea socială și echitatea și reduce sărăcia; invită Comisia și statele membre să propună măsuri specifice de promovare a accesului la locuri de muncă și a securității pentru refugiați și migranți; evidențiază, în acest sens, Directiva europeană privind transparența salarială și Directiva privind salariile minime[20], care sunt măsuri suplimentare ce vizează eliminarea diferenței de remunerare dintre femei și bărbați; atrage atenția că remunerarea echitabilă contribuie la combaterea sărăciei în rândul femeilor într-un mod sustenabil; accentuează că finanțarea UE permite acordarea de sprijin și realizarea de investiții la nivel național pentru combaterea sărăciei în rândul copiilor și promovarea incluziunii sociale;

29. invită Comisia să prezinte un set de măsuri și recomandări menite să promoveze tranziția către o economie care plasează îngrijirea în centrul politicilor UE și naționale, asigurând un acces egal și în timp util la servicii de îngrijire de calitate, cum ar fi educația în domeniul îngrijirii, utilizând în același timp în mod eficient instrumentele UE disponibile și alocând fonduri adecvate în acest domeniu; reafirmă că, pe lângă FSE+, și alte surse de finanțare din partea UE pot fi folosite direct sau indirect pentru a finanța programe care au un impact asupra vieții copiilor și a familiilor lor, cum ar fi Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane;

30. solicită Comisiei și statelor membre să instituie un sistem de monitorizare a alăptării la nivelul UE, pentru a înțelege realitatea și a contribui la elaborarea de politici de promovare a alăptării, în conformitate cu recomandările OMS;

31. solicită ca principiile integrării perspectivei de gen și integrării dimensiunii de gen în buget să se reflecte în toate domeniile de politică, inclusiv atunci când se elaborează măsuri pentru a răspunde unor crize specifice care afectează femeile și fetele; accentuează, așadar, că este nevoie să se colecteze în mod specific date defalcate și să se dezvolte cunoștințe de specialitate în materie de gen și evaluări ale impactului de gen pentru a se asigura faptul că dimensiunea de gen este pe deplin integrată și pentru a înțelege și a aborda mai bine efectele specifice ale acestor politici asupra femeilor; solicită măsuri specifice de gen prin alocarea de fonduri pentru a răspunde nevoilor specifice ale femeilor în urma efectelor negative ale multiplelor crize, în special în domeniul ocupării forței de muncă, al violenței de gen și al SRHR, inclusiv, după caz, în programele și instrumentele din cadrul NextGenerationEU și al bugetului pe termen lung al UE pentru perioada 2021-2027.

[20] Directiva (UE) 2022/2041 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 octombrie 2022 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană (JO L 275, 25.10.2022, p. 33).

## INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ

| | |
|---|---|
| **Data adoptării** | 19.9.2023 |
| **Rezultatul votului final** | +: 24<br>–: 2<br>0: 4 |
| **Membri titulari prezenți la votul final** | Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Lina Gálvez Muñoz, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Christine Schneider, Sylwia Spurek |
| **Membri supleanți prezenți la votul final** | Abir Al-Sahlani, Silvia Modig, Eleni Stavrou, Hilde Vautmans |
| **Membri supleanți [articolul 209 alineatul (7)] prezenți la votul final** | Laura Ballarín Cereza |

## VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ

| 24 | + |
|---|---|
| ID | Annika Bruna |
| PPE | Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Christine Schneider, Eleni Stavrou |
| Renew | Abir Al-Sahlani, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans |
| S&D | Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner |
| The Left | Silvia Modig, Eugenia Rodríguez Palop |
| Verts/ALE | Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek |

| 2 | - |
|---|---|
| ECR | Johan Nissinen |
| ID | Christine Anderson |

| 4 | 0 |
|---|---|
| ECR | Margarita de la Pisa Carrión |
| ID | Maria Veronica Rossi |
| NI | Lívia Járóka |
| PPE | Arba Kokalari |

Legenda simbolurilor utilizate:
+ : pentru
- : împotrivă
0 : abțineri